

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT **DERMATOLOGIA**

Coordinació: MARTI LABORDA, ROSA MARIA

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	DERMATOLOGIA			
Codi	100577			
Semestre d'impartició	PRIMER QUADRIMESTRE			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Medicina	5	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	4			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRALAB		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.5		2.5
	Nombre de grups	10		1
Coordinació	MARTI LABORDA, ROSA MARIA			
Departament/s	MEDICINA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>Hores presencials: 41 Hores no presencials: 99</p> <p>Hores presencials: classes teòriques (classes magistrals i presentació de casos clínics): 25 Hores presencials: seminaris: 16</p>			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	català, castellà			
Distribució de crèdits	3,5 ECTS dermatologia (Professors: Drs JM Casanova, RM Martí. Professors col.laboradors: R Aguayo, M Baradad, X Soria) 0,5 ECTS dermatopatologia (Professor: F Vilardell)			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
AGUAYO ORTIZ, RAFAEL SERGIO	rafaelsergio.aguayo@udl.cat	2,2	
CASANOVA SEUMA, JOSE MANUEL	josepmanel.casanova@udl.cat	3,05	
MARTI LABORDA, ROSA MARIA	rosamaria.marti@udl.cat	7,65	Tot el curs. Horari a consensuar per e-mail
SORIA GILI, XAVIER	xsoria@medicina.udl.cat	2,3	
VILARDELL VILLELLAS, FELIP	felip.vilardell@udl.cat	2,3	

Informació complementària de l'assignatura

Dermatologia és una matèria troncal que s'imparteix durant el primer semestre de cinquè curs.

En aquesta matèria es proporciona a l'estudiant els fonaments i coneixements per entendre, diagnosticar i plantejar el tractament de les malalties de la pell, es tracten els aspectes d'anatomia patològica relacionats amb aquestes patologies (dermatopatologia) i es fa una petita introducció sobre el concepte i utilitat de la Telemedicina.

Concepte de Dermatologia. La Dermatologia és una especialitat medicoquirúrgica que es dedica a l'estudi i la cura d'un òrgan vital per a l'ésser humà, la pell. La pell, situada a la superfície de l'organisme, el protegeix i l'aïlla del medi ambient. La seva funció no és tan sols fer de barrera física que impedeix l'entrada de microorganismes o la sortida d'aigua i electròlits, sinó que participa de forma activa a la termoregulació, a la relació amb l'entorn, a l'equilibri immunològic, etc. Conjuntament amb altres especialitats mèdiques, la Dermatologia té cura també de les mucoses oral i genital. El *Consejo de Especialidades Médicas* defineix la **Dermatologia Médico-Quirúrgica y Venereologia** com "una especialitat medicoquirúrgica que s'ocupa del coneixement de la pell humana i de les malalties que primitivament o secundàriament l'afecten, així com dels mètodes per a la prevenció de les mateixes i per a la preservació de la normalitat cutània".

La Dermatologia s'ocupa, doncs, de la pell i el seus annexes (pèl, ungles i glàndules sudoríferes), de les malalties primitives d'aquesta, de les malalties de transmissió sexual (per les seves manifestacions predominantment cutànies i mucoses) i de les manifestacions cutànies de les malalties internes i/o multisistèmiques. En ser la pell un òrgan fàcilment visible, la Dermatologia és una de les especialitats més antigues de la Medicina. Existeixen mencions de malalties cutànies a papirs egipcis, tabletas asiobabilòniques o en la Bíblia, encara que no va ser fins el segle XVIII que es varen descriure les lesions cutànies elementals i es varen fer descripcions dermatològiques en un

llenguatge similar a l'actual.

La importància de la Dermatologia no deriva tan sols de tenir cura d'un òrgan fonamental del cos humà, de tractar malalties cutànies greus, com el melanoma maligne, o de reconèixer signes que permetin diagnosticar malalties internes que podrien ser mortals. La patologia cutània és extraordinàriament freqüent (10% de les consultes de Medicina Primària) i encara que, en general, no posa en perill la vida del pacient, és causa de patiment humà originant incapacitat (per exemple, les malalties cutànies de mans i peus), malestar (com dolor o pruíja intensa) o desfiguració. Aquesta alteració greu de la qualitat de vida no pot ser considerada en la societat actual com a patologia banal.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Els objectius d'aprenentatge estan relacionats amb les competències de la matèria. En aquest sentit els objectius generals són:

1. Enumerar les lesions elementals de la pell i classificar les dermatosis segons la lesió elemental.
2. Diagnosticar i tractar les dermatosis més comunes que són motiu de consulta en assistència primària (infeccions bacterianes, fúngiques i víriques, MTS, èczemes, psoriasi, urticària, acne i alopecies).
3. Establir el diagnòstic diferencial d'aquestes dermatosis comunes.
4. Avaluar correctament les lesions tumorals de la pell, diferenciar els tumors benignes i malignes més comuns, en especial els melanomes.
5. Reconèixer les lesions cutànies que són signes de malalties internes (lupus eritematós, dermatomiositis, dermatosis paraneoplàsiques, vasculitis).
6. Reconèixer les lesions cutànies que indiquen gravetat (malalties ampul·làcies extenses, porpra, necrosi i nòduls cutanis).
7. Descriure i saber reconèixer al microscopi les principals característiques anatomopatològiques de les malalties cutànies benignes i malignes més freqüents i/o importants
8. Adquirir unes nocions mínimes sobre les diferents formes de Telemedicina i la seva utilitat.

Competències

Competències Recollides al BOE 15 febrer 2008, Ordre Ministerial ECI/332/2008

CG7. Comprendre i reconèixer l'estructura i funció normal de el cos humà, a nivell molecular, cel·lular, tissular, orgànic i de sistemes, en les diferents etapes de la vida.
CE13. Conèixer la morfologia, estructura i funció de la pell.
CE73. Conèixer els principis de la telemedicina.
CE79. Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les principals patologies de la pell.
CE83. Malalties de transmissió sexual.
CE126. Anatomia patològica dels diferents aparells i sistemes.
CE139. Farmacologia dels diferents aparells i sistemes.
CE140. Fàrmacs analgèsics, antineoplàsics, antimicrobians i antiinflamatoris.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Classe 1: Presentació

Classes teòriques:

Classe 2. Histologia i funcions de la pell normal.

Classe 3. Bases pel diagnòstic dermatològic

Classe 4. Dermatopatologia bàsica

Classe 5. Pruija

Classe 6. Malalties ampul·làcies agudes

Classe 7. Malalties ampul·làcies cròniques

Classe 8. Malalties pustuloses

Classe 9. Psoriasi i altres m que cursen amb plaques eritematodescamatives de tronc i extremitats

Classe 10. Dermatitis atòpica i altres malalties que cursen amb plaques eritematoses facials

Classe 11. Dermatitis de contacte i altres malalties eritematoses de les mans

Classe 12. Dermatosi caracteritzades per pàpules eritematoescatoses al tronc

Classe 13. Dermatosi reactives: Urticària, vasculitis i panniculitis

Classe 14. Dermatopatologia inflamatòria

Classe 15. Discromies congènites i adquirides

Classe 16. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus

Classe 17. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles

Classe 18. Malalties de transmissió sexual

Classe 19. Carcinoma basocel·lular i altres tumors cutànies Bn i Ml de superfície llisa

Classe 20. Carcinoma escamós i altres tumors cutànies Bn i Ml de superfície queratòsica

Classe 21. Nevus melanocítics i melanoma cutani

Classe 22. Dermatopatologia tumoral

Classe 23. Manifestacions cutànies de les malalties internes (I) (Manif cutànies de les col·lagenosis)

Classe 24. Manifestacions cutànies de les malalties internes (II) (Sd neurocutanis i altres genodermatosis)

Classe 25. Manifestacions cutànies de les malalties internes (III) (Manifestacions cutànies de les malalties hematològiques i limfomes cutanis 1aris, dermatosis paraneoplàsiques i manifestacions cutànies d'altres malalties internes)

Classe 26. Introducció a la Telemedicina

Seminaris:

Sem 1. Bases pel diagnòstic dermatològic

Sem 2. Pruija

Sem 3. Malalties ampul.làcies i pustuloses (I)

Sem 4. Malalties ampul.làcies i pustuloses (II)

Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (I)

Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)

Sem 7. Malalties cutànies reactives

Sem 8. Dermatopatologia inflamàtoria

Sem 9. Discromies

Sem 10. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus

Sem 11. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles

Sem 12. Malalties de transmissió sexual

Sem 13. Càncer cutani no melanoma i tumors cutànis Bn del color de la pell

Sem 14. Tumors cutanis pigmentats

Sem 15. Manifestacions cutànies de les malalties internes

Sem 16. Dermatopatologia tumoral

Programa detallat amb objectius específics de classes i seminaris

SECCIÓ I. GENERALITATS

Classe 2. Histologia i funcions de la pell normal.

Metodologia: conferència magistral

Objectius:

1. Enumerar les diferents estructures tissulars cutànies

2. Descriure les característiques dels components cel·lulars de l'epidermis
3. Descriure les característiques dels components de la derma
4. Descriure les característiques dels components del subcutis
5. Enumerar els diferents annexos cutanis i la seva distribució anatòmica
6. Descriure l'arquitectura de la xarxa de vascularització de la pell
7. Llistar els components del sistema d'innervació cutània
8. Descriure les funcions fonamentals de la pell en relació a les estructures prèviament esmentades

Classe 3. Bases pel diagnòstic dermatològic

Metodologia: conferència magistral

Objectius:

1. Enumerar les dades fonamentals de la història clínica dermatològica.
2. Descriure les lesions elementals i les seves característiques
3. Descriure el patrons de forma i agrupació de les lesions elementals cutànies
4. Enumerar els patrons de localització de les lesions cutànies (dermatologia regional)
5. Diferenciar el significat de: dermatosi localitzada-generalitzada / dermatosi simètrica-asimètrica / dermatosi de zona exposada-zona coberta
6. Posar exemples de malalties cutànies de cadascuna de les condicions esmentades
7. Llistar els motius de consulta més freqüents

Classe 4. Dermatopatologia bàsica

Metodologia: conferència magistral

A) Continguts:

- Història i descripció dels procediments bàsics en el diagnòstic anatomopatològic aplicat a les malalties de la pell. Principals tincions. Descripció dels canvis histològics bàsics objectivables en patologia cutània:
- Ortoqueratosi laxa i compacta, Hiperqueratosi ortoqueratòsica i paraqueratòsica, acantosi, disqueratosi, acantòlisi, balonització, patró liquenoide, espongiós, patró psoriasiforme, patró vesículo-ampul·laci, patró granulomatós, elastosi, fibrosi, patró vasculopàtic.

B) Objectius:

- Conèixer els canvis morfològics bàsics dels principals tipus de reacció tissular en les malalties cutànies.
- Comprendre la necessitat d'aportar dades d'orientació clínica a l'hora de sol·licitar el diagnòstic anatomopatològic de les malalties dermatològiques.

Objectius:

Distingir lesió elemental, color i forma de les lesions i el seu patró de distribució i localització (dermatologia regional)

Activitats d'autoaprenentatge:

1. Distingir lesió elemental, color i forma de les lesions dels casos clínics test 1-19 del Tema 1 (Dermatoweb.net / Seminarios)

2. Distingir patró dels casos clínics test 20-35 del Tema 1 (Dermatoweb.net / Seminarios)

SECCIÓ II. PRUIJA

Classe 5. Pruija

Metodologia: Presentació d'un cas de pruija generalitzada

Objectius:

1. Distingir els pacients amb pruija dels pacients amb dermatosis pruriginoses
2. Enumerar les dermatosis pruriginoses més freqüents
3. Enumerar les malalties internes que causen habitualment pruija
4. Avaluar correctament un malalt amb pruija (enumerar les proves complementàries a sol·licitar i el tractament simptomàtic de la pruija).
5. Enumerar els mediadors i les vies sensibles de la pruija

Sem 2. Pruija

Activitats:

1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 5

Cas 1, Sem 2. Pacient de 47 anys amb pruija genital de 15 dies de durada. A l'exploració presenta punts foscos adherits a l'arrel dels pels del pubis.

Objectius:

- 1) Enumerar les causes més freqüents de pruija genital*
- 2) Anotar les característiques diferencials de les mateixes*
- 3) Establir el diagnòstic d'aquest cas*
- 4) Elaborar un pla terapèutic*

Cas 2, Sem 2. Baró de 54 anys amb pruija generalitzada. A la exploració només es detecten excoriacions, sense dermatosi primària.

Objectius:

- 1) *Enumerar les causes de pruija sense dermatosi associada.*
- 2) *Descriure la conducta a seguir front un pacient amb pruija sense dermatosi associada.*

Cas 3. Sem 2. Pacient de 33 anys amb pruija generalitzada de predomini nocturn. La seva esposa i un dels seus fills també es queixen de pruija.

Objectius.

1. *Estableix el diagnòstic d'aquest cas*
2. *Enumera les lesions específiques e inespecífiques de la escabiasi*
3. *Llista els possibles tractaments i les mesures higièniques a seguir*

2. *Activitats d'autoaprenentatge:*

- *Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 6 (Dermatoweb.net / Seminarios)*

SECCIÓ III. DERMATOSIS VESICULOSES, AMPUL·LÀCIES I PUSTULOSES

Classe 6. Malalties ampul·làcies agudes

Metodologia: Presentació d'un pacient amb brots recidivants de lesions vesiculosos agudes agrupades

Objectius:

1. Enumerar les malalties cutànies de curs clínic agut que es manifesten predominantment en forma de vesícules i/o butllofes
2. Classificar les malalties ampul·làcies agudes segons la distribució de les lesions (agrupades, disseminades o generalitzades)
3. Descriure les característiques clíniques, els mètodes de diagnòstic i el tractament de les infeccions per virus herpes.
4. Establir el diagnòstic i el tractament de l'impetigen estreptocòccic i estafilocòccic
5. Enumerar les característiques clíniques de l'eritema polimorf, la síndrome de Stevens-Johnsson i la síndrome de Lyell.
6. Diferenciar la síndrome de Lyell de la síndrome de la pell escaldada estafilocòccica.

Sem 3. Malalties ampul·làcies i pustuloses (I)

Activitats:

Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 6

Cas 1, Sem 3. Noi de 13 anys que presenta des de fa 1 setmana una erupció que afecta la cara, les mans, els avantbraços i el dors dels peus, formada per lesions papulovesiculosos, aïllades i confluents.

Objectius:

- 1) *Descriure les característiques clíniques de l'eritema polimorf*
- 2) *Enumerar els agents etiològics de l'eritema polimorf i les dermatosi relacionades (Stevens-Johnson, NET)*

Cas 2, Sem 3. Nen de 7 anys amb papulo-vesícules intensament pruriginoses, recurrents, d'agrupació irregular, de 10 dies d'evolució. Des de fa 3 anys presenta lesions similars quan comença l'estiu.

Objectius:

- 1) *Enumerar les característiques clíniques de les picades*
- 2) *Diferenciar-les de la urticària*

Cas 3, Sem 3. Nen de 5 anys que presenta des de fa 4-5 dies lesions ampul·loses amb pus al tronc, que es trenquen ràpidament i deixen erosions superficials i crostes. La erupció s'estén de forma ràpida.

Objectius:

1. *Descriure les característiques clíniques de l'impetigen (estafilocòccic i estreptocòccic) i les seves complicacions.*
2. *Enumerar les mesures profilàctiques, higièniques i terapèutiques de l'impetigen (estafilocòccic i estreptocòccic).*

Cas 4. Sem 3. Nena de 2 anys que ens consulten des del servei de pediatria per una dermatosi de 2 dies d'evolució amb eritema generalitzat i despegament progressiu de la pell a la cara i zones de fregament. S'acompanya de febre alta i mal estat general

Objectius:

1. *Establir el diagnòstic d'aquest cas i la causa d'aquesta malaltia*
2. *Redactar el tractament*
3. *Enumerar les característiques diferencials entre la síndrome de Lyell (o NET) i síndrome de la pell escaldada per estafilococ*

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 2 i 4 del Tema 7, 1, 3, 5 i 8 del tema 8, 8 del Tema 9, 1, 2 i 5 del Tema 15, 2 del Tema 16 i 1, 2 i 3 del Tema 22 (Dermatoweb.net / Seminarios)

Classe 7. Malalties ampul·làcies cròniques

Metodologia: Presentació d'un pacient d'edat avançada amb ampul·les generalitzades de 3 setmanes d'evolució

Objectius:

1. *Enumerar les característiques clíniques, la metodologia diagnòstica i el tractament de les principals malalties ampul·làcies cròniques autoimmunes.*
2. *Diferenciar pemfigoide, pèmfig i dermatitis herpetiforme.*

3. Elaborar un pla terapèutic per cadascuna d'aquestes malalties.
4. Descriure l'anatomia patològica i la immunofluorescència característiques.
5. Descriure la seva patogènia.

Classe 8. Malalties pustuloses

Metodologia: Presentació d'un pacient jove amb pústules facials

Objectius:

1. Establir un diagnòstic diferencial davant d'una dermatosi pustulosa
2. Descriure la patogènia, les característiques clíniques i el tractament de l'acne vulgar
3. Descriure les característiques clíniques i el tractament de l'acne rosàcia
4. Enumerar les característiques clíniques i el tractament de les infeccions bacterianes del fol·licle pilosebaci i de les glàndules sudorípares apocrines

Sem 4. Malalties ampul·làcies i pustuloses (II)

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 7 i 8*

Cas 1, Sem 4. Pacient de 53 anys que presenta des de fa 1 mes lesions ampul·làcies generalitzades, que es trenquen fàcilment deixant erosions superficials doloroses. Des de feia uns 6 mesos tenia "llagues" a la boca.

Objectius:

- 1) *Establir el diagnòstic d'aquest malalt*
- 2) *Descriure la patogènia de les lesions que presenta*
- 3) *Anotar les principals característiques clíniques diferencials entre les dermatosis d'aquest grup*
- 4) *Anotar les proves complementàries que serveixen per fer el diagnòstic i el resultat de les mateixes*
- 5) *Redactar el tractament*

Cas 2, Sem 4. Pacient de 36 anys que presenta des de fa 8 dies lesions pustuloses a la regió lumbar, que es van estenent de forma ràpida. Son discretament doloroses a la pressió. No refereix cap malaltia de base. Fa sauna de forma regular.

Objectius:

- 1) *Enumerar les dermatosis que cursen amb lesions pustuloses*
- 2) *Anotar les principals característiques clíniques diferencials entre elles*
- 3) *Establir el diagnòstic d'aquest cas i l'etiologia més provable*
- 4) *Redactar el tractament*

Cas 3, Sem 4. Pacient de 52 anys que presenta des de fa 1 mes una erupció a les galtes formada per pàpules i papulopústules sobre un fons eritematós i amb telangiectàsies. Diu tenir molèsties oculars associades.

Objectius:

1) Establir el diagnòstic d'aquest cas

2) Redactar el tractament

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 23, 2-4 del Tema 7 i 1-4 del Tema 24 (Dermatoweb.net / Seminarios)

SECCIÓ IV. DERMATOSIS ERITEMATOSES

Classe 9. Psoriasi i altres malalties que cursen amb plaques eritematodescamatives de tronc i extremitats

Metodologia: Presentació d'un pacient amb plaques eritematoescatoses a braços, cames i tronc des de fa 3 mesos

Objectius:

1. Diferenciar les principals dermatosis que cursen amb plaques eritematodescamatives del tronc
2. Descriure el factors patogènics de la psoriasis
3. Elaborar un pla terapèutic d'una psoriasi lleu i enumerar el d'una psoriasi moderada i greu.
4. Descriure els mètodes diagnòstics i la terapèutica de les micosis cutànies.
5. Descriure les lesions característiques de les fases inicials d'un limfoma cutani de cèl·lules T

Classe 10. Dermatitis atòpica i altres malalties que cursen amb plaques eritematoses facials i dels plecs

Metodologia: Presentació d'un lactant amb plaques eritematodescamatives pruriginoses a la cara

Objectius:

1. Descriure la patogènia de la dermatitis atòpica
2. Descriure les lesions característiques
3. Diferenciar dermatitis atòpica i seborreica en un lactant
4. Elaborar un pla terapèutic de una dermatitis atòpica lleu/moderada i llistar els tractaments emprats en les dermatitis atòpiques greus
6. Diferenciar les dermatosis que provoquen plaques eritematodescamatives a la cara
7. Descriure les característiques de la erisipela i de la cel·lulitis aguda i plantejar el seu tractament
8. Llistar les malalties a considerar en el diagnòstic diferencial del intertrígens, les seves característiques diferencials i el seu tractament

Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (I)

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 9 i 10*

Cas 1, Sem 5. Pacient de 43 anys que presenta des de fa uns mesos una placa eritematoescatosa, intensament pruriginosa, al clatell. No te lesions en altres localitzacions. La pruija es presenta en forma d'episodis paroxístics, de pocs minuts de durada, especialment quan arriba a casa a la nit. Fa uns anys va tenir un quadre similar al voltant de l'anus

Objectius:

1. *Descriure les característiques clíniques d'aquesta lesió*
2. *Diferenciar les dermatosis que produeixen plaques eritematoescatoses*
3. *Redactar el tractament d'aquesta dermatosi.*

Cas 2, Sem 5. Pacient de 54 anys, pagés de professió, que presenta des de fa uns 20 dies una lesió al genoll dret que ha anat augmentant de forma progressiva i li produeix discreta pruija. No te lesions en altres localitzacions. Mai havia tingut lesions similars.

Objectius:

1. *Descriure les característiques clíniques d'aquesta lesió i quin es el seu mecanisme patogènic.*
2. *Llistar el tractament d'aquesta dermatosis.*

Cas 3, Sem 5. Pacient de 26 anys que presenta des de fa uns 3 anys una erupció al solc del nas, formada per plaques eritematoses, lleugerament descamatives, mal delimitades, que li produeixen discreta pruija. Millora amb corticoides tòpics però les lesions reapareixen de forma intermitent. S'associa a descamació i pruija al cuir cabellut.

Objectius:

1. *Diagnosticar aquest pacient*
2. *Diferenciar dermatitis seborreica, tinya facial y dermatitis de contacte de la cara*
3. *Elaborar un protocol terapèutic per aquest cas*

Cas 4, Sem 5. Pacient de 47 anys que presenta des de fa 3 mesos una placa eritematosa al plec intergluti que li produeix discreta pruija. Es manté estable, es de color roig viu uniforme, sense vora de creixement ni pústules satèl·lits.

Objectius:

1. *Enumerar les dermatosis que produeixen plaques eritematoses als plecs i les seves característiques diferencials*
2. *Redactar les possibilitats terapèutiques d'aquest pacient i dels altres intertrígens més comuns*

2. *Activitats d'autoaprenentatge:*

- Treballar els casos clínics test 1 del Tema 7, 5 del Tema 9, 5 del Tema 12, 2 del Tema 13, 1 del Tema 14, 1, 2 i 3 del Tema 15, 3 del Tema 31 i 4 del Tema 12 (Dermatoweb.net / Seminarios)

Classe 11. Dermatitis de contacte i altres malalties eritematoses de les mans

Metodologia: Presentació d'un pacient, treballador de la construcció, amb plaques eritematodescamatives a dors de les mans

Objectius:

1. Diferenciar èczema agut, subagut i crònic
2. Descriure el tractament bàsic dels èczemes segons siguin "eixuts" o "humits"
3. Diferenciar les dermatosis que donen lloc a dermatosis palmo-plantars eritematoses, ja siguin "eixutes o "humides".
4. Enumerar els al·lèrgens més comuns que produeixen dermatitis al·lèrgica de contacte a les mans, als peus i a la cara
5. Plantejar les mesures de diagnòstic i tractament d'una dermatitis al·lèrgica de contacte

Classe 12. Dermatosi caracteritzades per pàpules eritematoescatoses al tronc

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una erupció pàpuloescatosa no pruriginosa al tronc

Objectius:

1. Enumerar les característiques diferencials de les dermatosis que cursen amb pàpules eritematodescamatives del tronc
2. Redactar un pla terapèutic per cadascuna d'elles

Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 11 i 12*

Cas 1, Sem 6. Mestressa de casa de 48 anys que consulta per presentar des de fa 6 mesos eritema amb descamació i fissures als palmells de les mans, més accentuat a la punta dels dits. El quadre ha anat empitjorant progressivament i darrerament les mans li fan mal quan toca l'aigua

Objectius:

1. *Enumerar les dermatosis eritematoses eixutes de les mans i els peus*
2. *Redactar les característiques diferencials*
3. *Establir el diagnòstic d'aquest cas*
4. *Redactar l'actitud terapèutica*

Cas 2, Sem 6. Pacient de 50 anys, que presenta una dermatosis pruriginosa a les mans i peus des de fa més de 10 anys, que recidiva cada primavera. A l'exploració s'observen vesícules dessecades, crostes i

descamació a palmes i plantes i cara lateral dels dits.

Objectius:

- 1. Enumerar el diagnòstic diferencial de les plaques eritematodescamatives exsudatives de les mans i els peus.*
- 2. Descriure les característiques clíniques i de laboratori que permeten el diagnòstic diferencial.*
- 3. Establir el diagnòstic d'aquest cas*
- 4. Redactar un pla terapèutic*

Cas 3, Sem 5. Noi de 14 anys que presenta des de fa 1 mes una erupció asimptomàtica formada per pàpules eritematoescatoses que van començar al tronc i posteriorment s'han anat escampant cap a els braços, les cames i el cuir cabellut. Fa 2 anys va tenir un quadre similar que va remetre a l'estiu. A l'exploració no es detecten lesions a les mucoses però presenta les ungles piquetejades.

Objectius:

- 1. Enumerar les dermatosis papuloescatoses i les seves característiques diferencials*
- 2. Descriure la evolució i el pronòstic d'aquest malalt*
- 3. Redactar el tractament d'aquest pacient*

Cas 4, Sem 6. Dona de 54 anys que presenta des de fa 1 mes una erupció holocorporal formada per pàpules eritematoescatoses, que li produeix pruija. Mai abans havia tingut lesions similars. A l'exploració es tracta de pàpules aplanades, de tonalitat eritematoviolàcia, amb discreta descamació superficial al gratat. No presenta alteracions unguials encara que a mucosa oral presenta plaques blanques d'aspecte reticulat.

Objectius:

- 1. Establir el diagnòstic d'aquest cas.*
- 2. Descriure la evolució natural d'aquesta malaltia*
- 3. Redactar el tractament.*

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 1, 7 i 8 del Tema 9, 3 del Tema 14, 4 i 5 del Tema 15, 2 i 4 del Tema 16, 1 del Tema 12, 1 i 3 del Tema 13 i 6 del Tema 11 (Dermatoweb.net / Seminarios)

Classe 13. Dermatosi reactives: Urticària, vasculitis i panniculitis

Metodologia: Presentació d'un pacient amb plaques pruriginoses eritemato-edematoses i evanescents

Objectius:

1. Reconèixer una urticària, els seus desencadenants i els criteris de derivació
2. Diferenciar vasculitis cutània/sistèmica.
 - 2a) Reconèixer els signes cutanis d'una vasculitis sistèmica
 - 2b) Redactar l'interrogatori bàsic

- 2c) Fer una relació de les proves complementàries per determinar les causes i l'extensió d'una vasculitis
3. Identificar una panniculitis. Diferenciar les panniculitis més habituals. Redactar el maneig d'un eritema nuós

Sem 7. Malalties cutànies reactives

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 13*

Cas 1, Sem 7. Dona de 22 anys amb nòduls eritematosos i dolorosos a ambdues cames de 7 dies d'evolució, de 3-5 cm de diàmetre, durs al tacte. Refereix artralgies associades a nivell dels turmells. No ha pres cap medicament ni pateix malalties conegudes. Recentment ha tingut una amigdalitis pultàcia.

Objectius:

1. *Enumerar les dermatosis que cursen amb nòduls inflamatoris subcutanis i les seves característiques clíniques*
2. *Enumerar les causes d'eritema nuós*
3. *Descriure les proves complementàries a demanar per tal de descartar-les*
4. *Redactar un pla terapèutic*

Cas 2, Sem 7. Dona de 37 anys amb petites lesions purpúriques a les cames, molt nombroses, que han aparegut en les darreres 48 hores. Les lesions son palpables al tacte i no desapareixen a la vitropressió. Pocs dies abans havia tingut un quadre de vies respiratòries altres. No refereix simptomatologia associada.

Objectius:

1. *Enumerar el diagnòstic diferencial de les lesions purpúriques*
2. *Redactar les característiques diferencials*
3. *Establir el diagnòstic d'aquest cas*
4. *Enumerar l'interrogatori fonamental i les proves complementaries bàsiques a plantejar a aquesta pacient, tant per intentar determinar la causa de la dermatosi com la seva extensió*

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 19, 1-5 del Tema 20 i 1-4 del Tema 21(Dermatoweb.net / Seminarios)

Classe 14. Dermatopatologia inflamatòria

Metodologia: conferència magistral

A) Continguts:

- Conèixer els principals aspectes morfològics de les diferents malalties cutànies inflamatòries i ampul·làcies: dermatitis perivascular superficial, dermatitis perivascular superficial i profunda, dermatitis nodular, dermatitis difusa, fol·liculitis, vasculitis, dermatitis fibrosants, panniculitis.

- Malalties que cursen amb ampolles intraepidèrmiques: impetigen ampul·lós, pèmfing, Hailey-Hailey.
- Malalties que cursen amb ampolles subepidèrmiques: eritema multiforme, pemfigoide, dermatitis herpetiformis, epidermòlisi ampul·losa, malaltia de Darier.
- Comprendre les limitacions de l'estudi histològic en patologia inflamatòria cutània.

B) Objectius:

- Adquirir una sistemàtica de raonament que permeti, a partir de l'observació dels diferents canvis morfològics bàsics i la seva ubicació, orientar el diagnòstic anatomopatològic de les patologies cutànies de base inflamatòria, incloent-hi la patologia ampul·làcia.

Sem 8. Dermatopatologia inflamatòria

A) Continguts:

- *Projecció d'imatges de biòpsies cutànies amb patologia de tipus inflamatori i patologia ampul·làcia.*

B) Objectius:

- *Adquirir un procediment raonat bàsic pel diagnòstic de la patologia cutània de naturalesa inflamatòria. Familiaritzar-se amb l'enfocament diagnòstic d'algunes de les malalties inflamatòries i ampul·làcies cutànies més freqüents.*

SECCIÓ V. DERMATOSIS NO ERITEMATOSES

Classe 15. Discromies congènites i adquirides

Metodologia: Presentació d'un pacient amb taques depigmentades a la punta dels dits i al voltant de la boca

Objectius:

1. Enumerar les principals dermatosis congènites i adquirides que cursen amb taques hipopigmentades i les seves característiques diferencials
2. Descriure la etiopatogènia i les possibilitats terapèutiques del vitiligen
3. Enumerar les principals dermatosis congènites i adquirides que cursen amb taques hiperpigmentades i les seves característiques diferencials
4. Redactar el tractament de la pitiriasis versicolor i del cloasma
5. Llistar les causes de hiperpigmentació cutània difusa

Sem 9. Discromies

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 15*

Cas 1, Sem 9. Noi de 27 anys amb taques hiperpigmentades a tronc anterior i posterior, des de fa uns 2 mesos, que s'han anat escampant. Les lesions son assintomàtiques. Fa uns estius va tenir una erupció similar que va remetre amb unes pomades.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que produeixen taques hiperpigmentades i les seves diferències
2. Redactar un pla terapèutic d'aquesta dermatosi
3. Anotar el diagnòstic

Cas 2, Sem 9. Noi de 17 anys amb taques hipopigmentades a les galtes des de fa uns 20 dies. No li produeixen molèsties i son discretament descamatives. L'estiu passat ja va tenir lesions similars.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que produeixen taques hipopigmentades i les seves diferències
2. Anotar el diagnòstic d'aquest cas i el seu tractament

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 2 del Tema 9, 1-9 del Tema 17 i 1 del Tema 30 (Dermatoweb.net / Seminarios)

Classe 16. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una lesió queratòsica al taló del peu, dolorosa.

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques dels diferents tipus de berrugues víriques
2. Diferenciar berruga plantar i clau plantar
3. Diferenciar berruga i *molluscum contagiosum*
4. Redactar el tractament de les berrugues en les seves diferents localitzacions i formes clíniques.
5. Descriure les característiques dels virus del papil·loma humà i els serotips, en especial els promotors de tumors
6. Descriure la patogènesis de les berrugues i dels *molluscum*.
7. Descriure la patogènia dels carcinomes associats a virus del papil·loma humà

Sem 10. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 16*

Cas 1, Sem 10. Nen de 3 anys amb petites pàpules al tronc, de superfície llisa, que es van escampant, des de fa uns tres mesos. Les lesions son asimptomàtiques i mesuren 2-3 mm. Algunes s'ha irritat darrerament.

Objectius:

1. Enumerar les dermatosis que produeixen pàpules del color de la pell i les seves característiques

diferencials

2. Establir el diagnòstic d'aquest cas i la seva evolució i complicacions.
3. Citar la etiologia i el tractament d'aquesta dermatosis

Cas 2, Sem 10. Pacient de 14 anys amb pàpules queratòsiques a dors de mans, del color de la pell normal des de fa uns 4 mesos. No li produeixen molèsties subjectives i no en té a altres localitzacions. Les lesions han anat augmentant lentament en nombre.

Objectius:

1. Enumerar el diagnòstic diferencial de les pàpules del color de la pell queratòsiques
2. Establir el diagnòstic d'aquest cas i la seva evolució.
3. Citar la etiologia i les diferents possibilitats terapèutiques d'aquesta dermatosis.

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 4, 6, 7 i 8 del Tema 8 (Dermatoweb.net / Seminarios)

SECCIÓ VI. TRASTORNS DEL CABELL, EL CUIR CABELLUT I LES UNGLES

Classe 17. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles

Metodologia: Presentació d'un pacient amb plaques alopeciques al cuir cabellut

Objectius:

1. Enumerar els processos que poden donar lloc a caiguda difusa de cabell
2. Diferenciar les alopecies localitzades
3. Diferenciar les plaques descamatives del cuir pilós
4. Elaborar un pla terapèutic d'una alopecia areata
5. Descriure el tractament de les tnyes del cuir cabellut
6. Descriure les característiques clíniques de les onicomicosis i la psoriasis unguial
7. Descriure el tractament de les onicomicosis

Sem 11. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 17*

Cas 1, Sem 11. Pacient de 37 anys amb caiguda difusa de cabell des de fa uns 2-3 anys i amb reducció de la densitat del mateix especialment a nivell de la regió frontoparietal. A l'exploració es detecta una alopecia difusa, amb pèrdua un 25-30% del volum del cabell, que es mes fi del normal.

Objectius:

1. *Descriure les causes de caiguda difusa de cabell i les seves característiques.*
2. *Establir el diagnòstic d'aquest cas i el seu tractament*

Cas 2, Sem 11. Ens consulten des del servei de Pediatria per un nen de 2 anys ingressat per que presenta des de fa unes 2 setmanes una placa a la regió temporal dreta, sobre la que es va produint una alopecía progressiva, i que està formada per diversos nòduls eritematosos, confluents, que drenen abundant material purulent. La simple tracció del cabell el fa caure amb facilitat. A l'exploració es detecta la presència d'adenomegalies retroauriculars doloroses i febreta de 37.5° C.

Objectius:

1. *Enumerar el diagnòstic diferencial de les alopecies localitzades.*
2. *Descriure les característiques clíniques i de laboratori que permeten el diagnòstic diferencial.*
3. *Establir el diagnòstic d'aquest cas i la etiologia del mateix.*
4. *Redactar un pla terapèutic i enumerar les mesures profilàctiques.*

Cas 3, Sem 11. Dona de 54 anys amb decoloració blanca de la ungla del primer dit del peu dret d'uns 6 mesos d'evolució, que ha anat progressant proximalment. A l'exploració veiem leuconiquia d'aquesta ungla, que afecta més del 50% de la seva superfície, i hiperqueratosi subunguial gruixuda. No presenta lesions en altres parts del tegument.

Objectius:

1. *Descriure les causes més freqüents de leuconiquia unguial i els criteris diferencials.*
2. *Establir el diagnòstic d'aquest cas*
3. *Redactar l'actitud terapèutica*

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 4 del Tema 9, 3 del Tema 12, 4 del Tema 13 i 1-3 Tema 25 (Dermatoweb.net / Seminarios)

SECCIÓ VII. MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL

Classe 18. Malalties de transmissió sexual

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una úlcera genital indolora i dura i adenomegalies engonals

Objectius:

1. *Descriure que cal fer front un pacient amb una malaltia de transmissió sexual*
1. *Diferenciar les principals úlceres genitals de causa venèria (lues primària, xancres tou i herpes simple genital)*
3. *Enumerar les característiques clíniques de la lues secundària i els seus trets diferencials respecte a altres*

malalties papuloescatoses

4. Redactar la conducta a seguir i el tractament de les MTS anteriorment mencionades
5. Diferenciar uretritis gonocòccica i no gonocòccica
6. Establir el tractament i la conducta a seguir front una uretritis

Sem 12. Malalties de transmissió sexual

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 18*

Cas 1, Sem 11. Baró que presenta supuració uretral als 2 dies d'una relació esporàdica, no professional.

Objectius:

1. *Enumerar els agents etiològics de les uretritis*
2. *Enumerar les característiques clíniques diferencials*
3. *Enumerar les proves de laboratori que permetran el diagnòstic*
4. *Elaborar un pla terapèutic en cada cas i la prevenció de la malaltia*
5. *Establir el diagnòstic més probable en aquest cas*

Cas 2, Sem 11. Baró de 23 anys amb lesions perianals de 2 mesos d'evolució. Han anat augmentant en nombre i actualment li produeixen coïssor.

Objectius:

1. *Establir el diagnòstic d'aquest cas*
2. *Elaborar un pla terapèutic*
3. *Descriure la complicació més important de la malaltia i la patogènia de la mateixa.*

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- *Treballar els casos clínics test 1, 2, 3, 4 i 6 del Tema 11(Dermatoweb.net / Seminarios)*

SECCIÓ VIII. TUMORS CUTANIS

Classe 19. Carcinoma basocel·lular i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície llisa

Metodologia: Presentació d'un pacient amb un tumor facial semiesfèric del color de la pell

Objectius:

1. Descriure les característiques clíniques dels tumors del color de la pell i les claus diferencials
2. Descriure l'epidemiologia dels carcinomes cutanis

3. Llistar les principals diferències de comportament clínic entre el carcinoma basocel·lular i el carcinoma escatós (localització, lesions premalignes, disseminació)
4. Citar les possibilitats terapèutiques.

Classe 20. Carcinoma escamós i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície queratòsica

Metodologia: Presentació d'un pacient d'edat avançada amb múltiples lesions queratòsiques a la cara i el cuir pilós

Objectius:

1. Descriure les característiques diferencials dels tumors queratòsics.
2. Elaborar un pla terapèutic pel tractament d'aquests tumors.

Sem 13. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis benignes del color de la pell

Activitats:

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 19 i 20*

Cas 1, Sem 13. Dona de 54 anys que presenta lesions facials des de petita, que han anat augmentant lentament de mida al llarg dels anys, encara que darrerament es mantenen estables. Sembla que al començament eren quasi planes i pigmentades. Algunes encara conserva pigment. Són pàpules de 3-7 mm, semiesfèriques, de superfície llisa i consistència elàstica.

Objectius:

1. *Descriure les característiques clíniques dels tumors del color de la pell i les claus diferencials*
2. *Establir el diagnòstic d'aquest cas*

Cas 2, Sem 13. Noia de 22 anys amb lesió a la cama dreta, de 6-7 anys d'evolució, de consistència dura, que es manté estable des de l'inici.

Objectius:

1. *Fer el diagnòstic d'aquest cas*
2. *Citar les possibilitats terapèutiques.*

Cas 3, Sem 13. Baró de 57 anys amb lesió crostosa al llavi inferior d'1 any d'evolució, que ha anat augmentant de grandària i es de consistència dura.

Objectius:

1. *Fer el diagnòstic d'aquest cas*
2. *Citar les possibilitats terapèutiques*

Cas 4, Sem 13. Baró de 69 anys que presenta des de fa 3 mesos una lesió en forma de nòdul del color de la pell, que presenta en la seva part central una zona de queratina compacta en forma de "banya". La lesió ha crescut ràpidament fins la seva grandària actual que fa més d'1 cm i quan es treu la queratosi deixa una

depressió central d'aspecte crateriforme.

Objectius:

- 1. Enumerar els tumors queratòsics i les seves característiques diferencials.*
- 2. Descriure la seva evolució natural i el tractament recomanat.*

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 1, 2, 3 i 5 del Tema 26 i 1-4 del Tema 27

Classe 21. Lesions melanocítiques benignes i melanoma cutani

Metodologia: Presentació d'un pacient amb una lesió pigmentada máculopapular, irregular i policroma de creixement progressiu

Objectius:

1. Descriure l'epidemiologia i l'etiopatogènia del melanoma cutani
2. Descriure les característiques de les diverses formes clíniques de melanoma cutani
2. Descriure el pronòstic i el tractament actual del melanoma
3. Diferenciar les lesions cutànies pigmentades més freqüents
4. Enumerar els signes d'alarma d'una lesió pigmentada.
5. Llistar les principals mesures de fotoprotecció i fotoevitació

Sem 14. Tumors cutanis pigmentats

Activitats:

- 1. Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a la classe 21*

Cas 1, Sem 14. Noi de 22 anys amb múltiples lesions pigmentades per tot el tegument, de predomini al tronc, que van augmentant en nombre. Algunes de les lesions presenten una vora una mica irregular i son bicolors.

Objectius:

- 1. Enumerar les lesions pigmentades benignes d'origen melanocític i assenyalar aquelles que poden degenerar a melanoma o ser marcador de risc pel desenvolupament d'un melanoma*
- 2. Descriure els signes d'alarma, ABCD-E i regla de Glasgow d'una lesió melanocítica i explicar que és el signe de l'aneguet lleig*
- 3. Comentar el maneig d'un pacient amb múltiples lesions melanocítiques*

Cas 2. Sem 14. Pacient de 70 anys amb múltiples lesions pigmentades. Son tumoracions de 0,5-1.5 cm, de diferents tons de color marró amb fissures en superfície, algunes amb taps cornis e i de tacte raspós.

Objectius:

1. Redactar les característiques diferencials de les lesions pigmentades no melanocítiques
2. Establir el diagnòstic i el tractament d'aquest cas.

Cas 3. Pacient de 65 anys d'edat que consulta per una lesió pigmentada a la planta del peu que ha anat creixent en les darrers anys i darrerament li ha sagnat en alguna ocasió

Objectius:

1. Establir el diagnòstic d'aquest cas
2. Descriure els diferents tipus de melanoma cutani i les seves característiques
3. Enumerar els principals factors pronòstics del melanoma

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 1 i 5 del Tema 26 i 1-6 del Tema 28 (Dermatoweb.net / Seminarios)

Classe 22. Dermatopatologia tumoral

Metodologia: conferència magistral

A) Continguts:

- Trets morfològics que caracteritzen les neoplàsies benignes i malignes: simetria, diferenciació, atípia nuclear, índex de proliferació.
- Característiques morfològiques d'alguns dels tumors cutanis benignes i malignes més freqüents: queratosi seborreica, queratoacantoma, queratosi actínica, malaltia de Bowen, malaltia de Paget, carcinoma basocel·lular, carcinoma escatós, nevus juntural, nevus compost, nevus intradèrmic, nevus displàsic, lentigen maligne, melanoma d'extensió superficial, melanoma lentiginós acral, melanoma nodular, melanoma desmoplàstic, nivell de Clark, Breslow.

B) Objectius:

- Comprendre la importància de l'anatomia patològica en el diagnòstic i estadiatge de la patologia neoplàstica cutània.
- Aprendre a reconèixer els trets morfològics que caracteritzen les neoplàsies benignes i malignes.
- Aprendre a seleccionar el tipus de procediment de biòpsia més adient en funció de l'orientació diagnòstica clínica.
- Conèixer les característiques histopatològiques d'alguns dels tumors cutanis benignes i malignes més freqüents.

SECCIÓ IX. DERMATOSIS RELACIONADES AMB TRASTORNS DELS ÒRGANS INTERNS

Classe 23. Manifestacions cutànies de les malalties internes (I)

(Manifestacions cutànies de les col·lagenosis)

Metodologia: conferència magistral

Objectius:

1. Enumerar les diferents formes clíniques de lupus eritematós cutani i les seves característiques morfològiques i immunofenotípiques.
2. Descriure la relació entre el lupus cutani i el lupus sistèmic.
3. Diferenciar lupus eritematós, dermatitis seborreica, dermatofitosi i rosàcia.
4. Enumerar el tractament del lupus eritematós cutani.
5. Reconèixer les manifestacions cutànies de l'esclerodèmia cutània i sistèmica.
6. Enumerar els criteris diagnòstics de l'esclerodèmia sistèmica difusa i de l'esclerodèmia sistèmica limitada.
7. Descriure les manifestacions cutànies de la dermatomiositis i la seva avaluació

Classe 24. Manifestacions cutànies de les malalties internes (II)

(Manifestacions cutànies de les genodermatosis més comunes)

Metodologia: conferència magistral

•

1. Enumerar les lesions cutànies característiques de la neurofibromatosi i la epiloia.
2. Descriure les proves complementaries per l'estudi dels malalts amb neurofibromatosi o amb epiloia
3. Assenyalar les lesions cutànies típiques i les principals complicacions internes del pseudoxantoma elàstic i la síndrome de Ehler-Danlos

Classe 25. Manifestacions cutànies de les malalties internes (III)

(Manifestacions cutànies de les malalties hematològiques, limfomes cutanis 1aris, dermatosis paraneoplàsiques i manifestacions cutànies d'altres malalties internes)

Metodologia: conferència magistral

Objectius:

1. Enumerar les manifestacions cutànies associades a malaltia digestiva
2. Reconèixer les dermatosis neutrofíliques i les malalties associades.
3. Avaluar correctament al malalt amb una úlcera a les cames i tractar correctament les úlceres venoses.
4. Enumerar les dermatosis del diabètic.
5. Avaluar el pacient amb una dermatosis paraneoplàsica
6. Enumerar les manifestacions cutànies específiques i inespecífiques dels limfomes cutanis i les leucèmies

Sem 15. Manifestacions cutànies de les malalties internes

•

1. *Discutir els objectius dels casos clínics problema en relació a la patologia tractada a les classes 23, 24 i 25*

Cas 1, Sem 15. Dona de 70 anys amb eritema periocular i facial i pàpules eritematoviolàcies i queratòsiques sobre

els artells. S'associa a febre i dolor i debilitat muscular proximal que li dificulta rentar-se la cara i pentinar-se.

•

1. Establir el diagnòstic d'aquest cas
2. Descriure clínicament les diferents lesions de lupus eritematós cutani i de dermatomiositis
3. Avaluar correctament un pacient amb lupus eritematós cutani i un amb dermatomiositis

Cas 2, Sem 15. Noi de 19 anys amb taques pigmentades al tronc des del naixement i lesions tumorals de consistència tova que han anat augmentant en nombre des de la adolescència.

•

1. Establir el diagnòstic d'aquest cas
2. Enumerar les lesions cutànies de la neurofibromatosi i de la esclerosi tuberosa
3. Enumerar les proves complementaries a realitzar en cada cas

Cas 3, Sem 15 Dona de 44 anys amb pàpules i plaques eritematoses i doloroses a part superior del tronc i la cara, amb febre elevada i leucocitosi.

•

1. Enumerar les característiques clíniques de la síndrome de Sweet
2. Llistar les dermatosis neutrofíliques i les malalties associades
3. Enumerar les principals dermatosis paraneoplàsiques

Cas 4, Sem 15. Pacient de 73 anys que consulta per prujja intensa associada a una erupció generalitzada en forma d'eritema i descamació. A l'exploració general es detecten adenomegàlies axil·lars i engonals grans, d'1-2 cm.

•

1. Descriure les dermatosis que donen lloc a eritrodèrmia i les seves diferències
2. Descriure les característiques clíniques i analítiques d'un pacient amb síndrome de Sézary
3. Enumerar les proves a realitzar per fer l'estadificació d'un limfoma cutani

2. Activitats d'autoaprenentatge:

- Treballar els casos clínics test 1-6 del Tema 31, 1-4 del Tema 30, 1-7 del Tema 32, (Dermatoweb.net / Seminarios)

Sem 16. Dermatopatologia tumoral

A) Continguts:

- Projectió d'imatges de biòpsies de tumors cutanis.

B) Objectius:

- Adquirir un procediment raonat bàsic pel diagnòstic d'alguns del tumors cutanis més freqüents.

INTRODUCCIO A LA TELEMEDICINA

Classe 26. Telemedicina. Generalitats

Objectius:

- 1) Enumerar les principals diferències entre medicina convencional i telemedicina
- 2) Definir les fortaleeses i debilitats de les diferents modalitats de telemedicina i llistar les aplicacions clíniques de cadascuna
- 3) Redactar els avantatges i inconvenients de la telemedicina
- 4) Reflexionar sobre l'aplicació de la telemedicina en la solució d'un cas clínic

Eixos metodològics de l'assignatura

Metodologia docent. La finalitat del programa que es presenta és que l'alumne del Grau de Medicina adquireixi les competències bàsiques per al reconeixement de les malalties cutànies més freqüents i/o més greus, per al seu maneig a Medicina Primària o la seva derivació a l'especialista o a urgències hospitalàries. Recull competències teòriques i pràctiques i, en el camí a l'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior, treballa en la integració amb altres disciplines com és l'Anatomia Patològica i en l'autoaprenentatge, tal i com s'especifica més detalladament en l'enumeració dels objectius.

El programa, tant en els seus aspectes teòrics com teoricopràctics, es pot trobar en el web docent de Dermatologia: dermatoweb.net (*Assignatura de Dermatologia*). Es divideix en IX seccions: Generalitats, Pruíja, Dermatosi vesiculoses, ampul·làcies i pustuloses, Dermatosi eritematoses, Dermatosi no eritematoses, Trastorns del cabell, el cuir cabellut i les ungles, Malalties de transmissió sexual, Tumors cutanis i Dermatosi relacionades amb trastorns dels òrgans interns. Cada secció conté un nombre variable de temes i seminaris. Les classes d'introducció a la dermatologia, la dermatopatologia i la secció IX es presenten en forma de conferència magistral. Les classes de patologia dermatològica es plantegen en base a casos clínics comentats pel professor, orientats especialment al diagnòstic diferencial.

Activitats d'autoaprenentatge: Després de cada classe, els alumnes han d'estudiar pel seu compte els casos clínics seleccionats (*casos test*) que venen exposats al web amb aquesta finalitat (que inclouen respostes raonades). I han de respondre als objectius dels casos problema (*casos breves*) que es plantegen al final de cada classe en relació al tema tractat. En els dies següents hi ha un seminari en grups en el que es comenten les respostes als objectius dels casos problema (*casos breves*) plantejats. Es discuteixen en especial els aspectes diagnòstics, els diagnòstics diferencials i les actituds a seguir en els malalts proposats. L'horari de totes aquestes activitats es de 16 a 18 hores.

Les activitats desenvolupades als seminaris tenen una funció d'aprenentatge; no son avaluatives.

Com a complement d'autoaprenentatge, a mida que s'avança en el curs aniran apareixen al campus virtual activitats de tipus test a contestar on-line. Un cop finalitzada l'activitat, es penjaran al campus virtual de la UdL (SAKA) les respostes correctes. Aquesta activitat sí serà avaluativa formant part de l'avaluació continuada (veure apartat: "Avaluació dels aprenentatges")

Respecte als conceptes sobre la introducció a la Telemedicina, eina cada vegada més utilitzada a la nostra professió i també a la Dermatologia (Teledermatologia), es dedica una classe magistral independent.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

A continuació es detalla el cronograma de la matèria, amb els dies i hores de les sessions programades i els professors responsables:

Dia	Horari	Continguts	Professor
12-09-22	16-17	C1. Presentació	Dra RM Martí
13-09-22	16-17	C2. Histologia i funcions de la pell normal	Dra RM Martí
13-09-22	17-18	C3. Bases pel diagnòstic dermatològic	Dra RM Martí
14-09-22	16-17	C4. Dermatopatologia bàsica	Dr F Vilardell
16-09-22	14-15	C5. Pruija	Dra R Martí
16-09-22	16-17 (TOTS)	Sem 1. Bases pel diagnòstic dermatològic	<i>Dra RM Martí</i>
19-09-22	16-17	C6. Malalties ampul·làcies agudes	Dra RM Martí
19-09-22	17-18 (b+d)	Sem 2. Pruija	<i>Dra RM Martí</i>
20-09-22	16-17	C7. Malalties ampul·làcies cròniques	Dr JM Casanova
21-09-22	16-17	C8. Malalties pustuloses	Dr JM Casanova
22-09-22	16-17 (a+c)	Sem 2. Pruija	<i>Dr JM Casanova</i>
23-09-22	16-17	C9. Psoriasi i altres m que cursen amb plaques eritematodescamatives de tronc i extremitats	Dr JM Casanova
23-09-22	17-18 (TOTS)	Sem 3. Malalties ampul·làcies i pustuloses (I)	<i>Dr JM Casanova</i>
26-09-22	16-17	C12. Dermatosis caracteritzades per pàpules eritematoescatoses al tronc	Dr JM Casanova
26-09-22	17-18	C11. Dermatitis de contacte i altres malalties eritematoses de les mans	Dra RM Martí
27-09-22	16-17	C13. Dermatosis reactives: Urticària, vasculitis i panniculitis	Dr JM Casanova
28-09-22	14-15	C10. Dermatitis atòpica i altres malalties que cursen amb plaques eritematoses facials	Dr X Soria
28-09-22	17-18 (TOTS)	Sem 4. Malalties ampul·làcies i pustuloses (II)	<i>Dra RM Martí</i>
03-10-22	16-17	C14. Dermatopatologia inflamatòria	Dr F Vilardell
04-10-22	16-17 (b+d)	Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (I)	<i>Dra RM Martí</i>
05-10-22	17-18 (a+c)	Sem 5. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)	<i>Dr JM Casanova</i>
07-10-22	14-15	C15. Discromies congènites i adquirides	Dra RM Martí
07-10-22	17-18 (TOTS)	Sem 6. Malalties eritematoses i eritematodescamatives (II)	<i>Dr X Soria</i>
10-10-22	17-18	C20. Carcinoma escamós i altres tumors cutanis Bn i MI de superfície queratòsica	Dr R Aguayo

11-10-22	17-18 (a+d)	Sem 7. Malalties cutànies reactives	Dr JM Casanova
13-10-22	16-17	C17. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles	Dr M Baradad
13-10-22	17-18 (b+c)	Sem 7. Malalties cutànies reactives	Dr JM Casanova
14-10-22	17-18 (TOTS)	Sem 8. Dermatopatologia inflamatoria	Dr F Vilardell
17-10-22	16-17	C18. Malalties de transmissió sexual	Dr M Baradad
17-10-22	17-18 (b+d)	Sem 9. Discromies	Dra RM Martí
18-10-22	16-17 (a+c)	Sem 9. Discromies	Dr JM Casanova
19-10-22	16-17	C16. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus	Dr X Soria
19-10-22	17-18 (a+d)	Sem 10. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles	Dr Casanova
20-10-22	16-17	C19. Carcinoma basocel·lular i altres tumors cutanis Bn i Ml de superfície llisa	Dr Casanova
20-10-22	17-18	C21. Nevus melanocítics i melanoma cutani	Dra RM Martí
21-10-22	16-17	C22. Dermatopatologia tumoral	Dr F Vilardell
21-10-22	17-18 (b+c)	Sem 10. Malalties del cuir cabellut, del cabell i de les ungles	Dra RM Martí
24-10-22	16-17	C23. Manifestacions cutànies de les malalties internes (I)	Dra RM Martí
24-10-22	17-18 (a+b)	Sem 11. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus	Dra RM Martí
25-10-22	17-18 (c+d)	Sem 11. Infeccions cutànies per papilomavirus i poxvirus	Dr JM Casanova
26-10-22	16-17	C24. Manifestacions cutànies de les malalties internes (II)	Dr X Soria
26-10-22	17-18 (a+b)	Sem 12. Malalties de transmissió sexual	Dr JM Casanova
27-11-22	16-17	C25. Manifestacions cutànies de les malalties internes (III)	Dr JM Casanova
27-10-22	17-18 (c+d)	Sem 12. Malalties de transmissió sexual	Dr JM Casanova
28-10-22	17-18	C26. Introducció a la Telemedicina	Dr JM Casanova
31-10-22	16-17 (TOTS)	Sem 13. Càncer cutani no melanoma i tumors cutanis Bn del color de la pell	Dr R Aguayo
02-11-22	16-17 (TOTS)	Sem 14. Tumors cutanis pigmentats	Dr X Soria
03-11-22	16-17 (TOTS)	Sem 15. Manifestacions cutànies de les m. internes	Dra RM Martí
04-11-22	16-17 (TOTS)	Sem 16. Dermatopatologia tumoral	Dr F Vilardell
11-11-22	15-19	EXAMEN	
27-06-23	15-19	EXAMEN RECUPERACIÓ	

Sistema d'avaluació

Exàmens: 1 examen (80% de la nota final global de l'assignatura)

Es compona de dos parts, cada una de les quals compta un 50% de la nota

- Tipus test: 60 preguntes

- Tipus pregunta curta: 50 preguntes sobre 21-23 casos clínics dermatològics

presentats amb imatges acompanyades
d'una història clínica curta (veure exemples a
“Dermatoweb.net/Exámenes clínicos./Asignatura”)

Les preguntes tipus test tenen 5 respostes possibles i 1 sola resposta correcta.

Les respostes contestades erròniament descompten 0,2 punts.

Cada pregunta curta contestada correctament val 1 punt.

Avaluació continuada (20% de la nota final global de l'assignatura):

1. Test presentats mitjançant SAKAI (campus virtual de la UdL)

2. Treballs

- Recull de les respostes als objectius d'1 cas problema d'1 seminari.

Es recollirà al finalitzar l'assignatura.

La coordinadora comunicarà un cop finalitzats tots els seminaris el cas corresponent a cada alumne. Les respostes als objectius dels casos ja s'hauran treballat prèviament als seminaris

Les activitats d'avaluació continuada, per definició, no son recuperables. Per tant, les qualificacions obtingudes a les mateixes durant el curs no es poden modificar.

La qualificació resultant de l'avaluació continuada *només es tindrà en compte si s'aprova l'examen amb un 5 o més.*

4.- Dates d'avaluació:

Examen 1ª convocatòria: 11-11-21 15-19 h

Examen de recuperació: 27-06-21 15-19 h

Barem de qualificació:

0,00 - 4,99: SUSPENS

5,00 - 6,99: APROVAT

7,00 - 8,99: NOTABLE

9,00 - 10,99: EXCEL·LENT

Bibliografia i recursos d'informació

Com texts generals de referència, atlas i altres fonts informatives es recomanen:

DERMATOLOGIA

Christopher Griffiths, Jonathan Barker, Tanya Bleiker, Robert Chalmers & Daniel Creamer. Rook's Textbook of Dermatology. Ninth Edition. John Wiley & Sons. 2016

Conejo-Mir J et al. Manual de Dermatologia. 2ª EDICIÓN. Grupo Aula Médica. 2018

Du Vivier. Atlas of Clinical Dermatology. 4ª EDICIÓN. Saunders (W.B.). 2012

Ferrandiz C. Dermatología Clínica. 5ª EDICIÓN. Elsevier España. 2019

Lowell A. Goldsmith, Stephen I. Katz, Barbara A. Gilchrest, Amy S. Paller, David J. Leffell, Klaus Wolff. Fitzpatrick TB. Dermatologia en Medicina General. Editorial Medica Panamericana SA. 2014

<http://dermatoweb.net/>

<http://www.uv.es/derma/>

<https://www.dermatoapp.com/>

Wolff K, Fitzpatrick TB, Johnson RA, M.D. Atlas en color y sinopsis de dermatologia clinica. MCGRAW-HILL. 2014

ANATOMIA PATOLOGICA

Kumar V, Abbas A, Fausto N, Aster JC.

ROBBINS Y COTRAN. PATOLOGÍA ESTRUCTURAL Y FUNCIONAL, 9ª ED 2015

Publisher: Elsevier Saunders

ISBN 10: 8490228787 ISBN 13: 9788490228784

www.studentconsult.com

Elder DE; Elenitsas R, Rosenbach M, Murphy GF, Rubin AI, Xu X

LEVER'S HISTOPATHOLOGY OF THE SKIN, 11th Ed 2014

Publisher: Lippincott Williams & Wilkins (LWW)

ISBN: 978-1-45-119037-3

Herrera Ceballos E, Moreno Carazo A, Requena Caballero L, Rodriguez Peralto JL. DERMATOPATOLOGÍA: CORRELACIÓN CLÍNICO-PATOLÓGICA, Área Científica Menarini.

Código: NER-309.

(Nota: Disponible on-line, en el link:

<https://www.menarini.es/images/dermatologia/dermatopatologia-correlacion-clinico-patologica.pdf>)

Patterson James

WEEDON'S SKIN PATHOLOGY, 5th Ed 2020

Publisher: Churchill Livingstone Elsevier

ISBN: 9780702075827